

מתוך מה אכפת מה חושבים אחרים*

| ריצ'רד פיינמן |

ערכו של המדע

בלי מנוח כלל,
בהצלפת אנרגיה
שהשמש מבזבזת ביד רחבה,
ניתכת לחלל.
גרגר גורם לשאגת הים.

במעמקי הים,
כל המולקולות חוזרות
זו על מתכונתה של זו,
עד שנוצרות חדשות, מורכבות.
הן יוצרות אחרות כמו עצמן,
ומתחיל מחול חדש.

גדלות בנפח ובמורכבות,
יצורים חיים,
המוני אטומים,
דנ"א, חלבונים,
רוקדים במתכונת יותר ויותר מורכבת.

מתוך העריסה,
לקרקע היבשה,
הנה קם והיה
הדבר הזה:
אטומים עם תודעה;
חומר עם סקרנות.

עומד על שפת הים,
מתפלא על נפלאות:
אני, יקום של אטומים
אטום ביקום.

— 239 —

"מה אכפת לך מה חושבים אחרים?"

מיזערת לסדר את העניינים כך שאנשים יוכלו ליהנות מכל מיני דברים?
אם כן, ההנאה מהמדע חשובה כמו כל דבר אחר.
אבל הייתי מעדיף לא להמעיט בערכה של השקפת העולם הנובעת
מהמאמץ המדעי. הגענו לכך שאנחנו יכולים לדמיין לנו כל מיני דברים
שהם הרבה יותר נפלאים מכל מה שדמיינו המשוררים והחולמים בעבר.
המדע מלמד שהדמיון של הטבע הוא הרבה הרבה יותר גדול מדמיונו
של האדם. לדוגמה, הרבה יותר מופלא לחשוב שכולנו דבוקים — חלק
מאתנו ישר, וחלק הפוך — בכוח משיכה מסתורי לכדור מסתובב,
שמתרועע בחלל מיליארדי שנים, מאשר לחשוב שאנחנו עומדים על
גב של פיל שעומד על צב ששוחה בים. חסרי-קרקעית.
חשבתיו על הדברים האלה לבדי כל-כך הרבה פעמים, ואני מקווה
שתפלהו לי אם אני מזכיר לכם רעיונות שבלי טפק עלו על דעת רבים
מכם, ואף אחד לא היה יכול לחשוב עליהם בעבר, מפני שאז לא היה
לאנשים המידע שיש לנו על העולם כיום.
לדוגמה, אני עומד על שפת הים, לבדי, ומתחיל לחשוב.

הנה הגלים המתנפצים,
הרים של מולקולות,
כל אחת עוסקת בטיפשות בענייניה,
טריילונים בנפרד —
אבל כולן יוצרות קצף לבן ביחד.

עידנים על עידנים,
לפני שהיו עיניים רואות,
שנה אחר שנה,
חובטים ברעם בחוף, אז כמו עכשיו.
למען מי, למען מה?
בכוכב-לכת מה,
בלי חיים לשעשעם.

— 238 —

*זהו קטע מתוך הפרק "ערכו של המדע": עמ' 238-239
הפרסום באדיבות הוצאת "מחברות לספרות, זמורה בע"מ", 1996

